

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **03.08.2023**

Dilan KUNT AYAN

Şanlıurfa Milletvekili

Türkiye'de 2020 yılında yürürlüğe giren İnfaz Yasasıyla birlikte uygulamaya konan İdare ve Gözlem Kurulları, ayrımcı infaz yasası ve politikaların en somut örneklerindendir. Özellikle siyasi mahpuslar olmak üzere koşullu salıverme tarihi gelmiş olan mahpusların bu kurullar aracılığıyla tahliye edilmeleri engellenmektedir.

Sayıları yüzleri bulan bu şekildeki “infaz yakmalar”ın son örneği Giresun Espiye L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü olarak bulunan 63 yaşındaki Ahmet Zenger'dir. Zenger'in müebbet hapis cezasının koşullu salıverme tarihi 4 Şubat 2023 olmasına rağmen, çıktığı idari gözlem kurulunun hiçbir haklı ve hukuki gerekçeye dayanmayan “pişmanlık” dayatmasını kabul etmediği için, kurul “Olumsuz” yönlü karar vererek Ahmet Zenger'in tahliyesini 6 ay ertelemiştir. Aynı zamanda kurul tarihinden bir hafta önce koğuşlara keyfi baskınlar düzenlenerek, hakaret ve darp ile mahpuslara işkence edildiği ve sudan bahanelerle cezalar verildiği aktarılmıştır.

Bir sonraki idari gözlem kurulu inceleme tarihi 4 Ağustos 2023 olan Ahmet Zenger ve ailesi umutla bu tarihi beklerken, ailesiyle yaptığı telefon görüşmesinde 4 Ağustos' tan bir hafta önce idare ve gözlem kuruluna çıkartıldığını ve infazının ikinci defa ertelendiğini bildirmiştir.

Kurulun ne sebeple iyi halli olmadığına dair bir gerekçe göstermediği mahpusun tahliyesi ikinci kez 6 aylığına ertelenmiştir. Ahmet Zenger'in tahliyesini en iyi ihtimalle bir yıl ertelemelerine gerekçe olarak ise sadece “ailesiyle telefonda konuşurken pişman olmadığını belirtmesi” gösterilmiştir. Ayrıca kurum savcısının, müdürle bir araya gelerek kurul daha düzenlenmeden kimin tahliye edilip edilmeyeceğine dair kararı verdikleri iletilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Anayasa'nın 38., Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesi gereği koşullu salıverme hususunda lehe kanun ilkesi geçerli olmasına rağmen İnfaz Kanunu'nun koşullu salıvermeyi düzenleyen 89. maddesinde, 14/4/2020 tarihli 7242 sayılı Kanun'un 36. maddesiyle yapılan değişiklik, hangi hukuki ilkelere dayanılarak bütün hükümlülere uygulanmaktadır?
- 2- 1 Ocak 2021 tarihinden beri hapisanelerde iyi halli olmadığı gerekçesiyle koşullu salıverilmeyen kaç hükümlü bulunmaktadır? Bu hükümlülerden kaç adli kaç siyasi hükümlüdür? Bakanlığınızın İdare ve gözlem kurullarıyla ve kararlarıyla ilgili özel bir çalışması mevcut mudur?
- 3- Ahmet Zenger'in koşullu salıverilmeme kararına gerekçe gösterilen disiplin cezaları ve gerekçeler var mıdır? Varsa nelerdir?
- 4- İnfaz edilmemiş hiçbir disiplin cezası olmamasına rağmen Ahmet Zenger'in iyi halli olmadığına ve koşullu salıverilmemesine karar verilirken hangi kriterler dikkate alınmıştır?
- 5- Ahmet Zenger ile idare ve gözlem kurulu bir görüşme yapılmış mıdır? Görüşme yapan kurul kimlerden oluşmaktadır?
- 6- Ahmet Zenger'in ailesiyle yapmış olduğu özel bir telefon görüşmesinde kullanmış olduğu ifadelerden "pişman olmadığı" sonucuna ulaşılarak, alınan olumsuz kurul kararında bu ifadelerin etkisi olmuş mudur?
- 7- İdare ve gözlem kurullarının kararlarında "*suçu inkar etmemek, pişman olmamak*" gibi yargısal tutum içeren bir gerekçelere yer vermesi, Bakanlığınızın hangi biriminden aldığı yetkiye dayanmaktadır? İdari bir organ olan İdare ve gözlem kurulları, hangi kanun veya güce dayanarak kendilerine yargısal bir yetki biçmekte ve adeta bir mahkeme gibi yeniden yargılama yapmaktadır?
- 8- Giresun Espiye L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda Ahmet Zenger'in ilk idare ve gözlem kurulu tarihinden bir hafta önce keyfi şekilde koğuşlara baskın yapılarak, hükümlülere hakaret ve darp şeklinde işkence uygulandığı ve keyfi disiplin cezaları verildiğine dair iletilen bilgiler doğru mudur? Doğruysa sorumlular hakkında herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?

9- Ahmet Zenger'in ilk kurul kararının ardından geçen 6 aylık sürede ne gibi değerlendirmeler yapılmış, hangi kriterlere göre gözlem yapılmıştır? İlk kararın ardından hükümlünün kararı olumlu yönde değiştirmesi için imkân ve zemin sağlanmış mıdır?

10- Giresun Espiye L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda koşullu salıverilme tarihi gelmiş başkaca hükümlüler var mıdır? Bu hapishaneden idari gözlem kurulu raporuyla koşullu salıverilme tarihinde tahliye olan hükümlüler var mıdır, varsa sayıları kaçtır? Hakkında idare ve gözlem kurulu tarafından olumsuz karar verilen hükümlüler hakkındaki gerekçeler nelerdir?

11- İdare ve gözlem kurullarının teşekkülünde yer alan üyeler hangi kriterlere göre seçilmektedir, bu üyelerin kurul içindeki görev ve misyonları nelerdir? Kurul teşekkülü hangi usule göre oluşmaktadır?

12- İdare ve gözlem kurulundaki cumhuriyet savcısı dışındaki üyelere hukukun genel ilkeleri, anayasa, ceza hukuku, infaz hukuku, kriminoloji, insan hakları gibi alanlarda verilen herhangi bir eğitim verilmekte midir?

13- İdare ve gözlem kurulundaki üyelerin huzur hakları nelerdir? Huzur hakkı başlığında yapılan ödemeler, hükümlü sayısına mı, kurul toplanma sayısına göre mi ödenmektedir?